

УМОВА ПОСПЕХУ — АРГАНІЗАТАРСКАЯ РАБОТА

Нарада работнікаў кніжнага гандлю рэспублікі, якая адбылася 24 лютага ў Мінску, характарызуецца вялікай зацікаўленасцю ў лесе кнігі, тым, як найлепш дапамагчы партыі, народу здайсці гранічныя планы будаўніцтва камунізму, выхоўваць новага савецкага чалавека.

Дакладчыкі — міністр культуры БССР Р. Кісялёў, старшыня праўлення Беларускага Н. Абраменка і намеснік міністра сувязі БССР В. Жыгуні гаварылі аб тым, што трэба зрабіць, каб 1961 г. стаў годам крутога ўздыму кніжнага гандлю ў рэспубліцы, каб работнікі прылажкі і шматлікая армія грамадскіх распаўсюджвальнікаў літаратуры набавілі кнігу да кожнай сям'і рабочага, калгасніка, рабочага саўгаса. І дакладчыкі, і тыя, хто выступаў у спрычак, — дырэктар Віцебскага аблкінагандлю Н. Каліна, старшыня праўленняў Галіцкага і Пухавіцкага раёнспажыўсаюзаў М. Барада і А. Стэльмах, начальнік Усеаўсознага аб'яднання «Савецкія» Міністэрства культуры СССР Т. Баршчэўскі, кінагоша — рабочы Добрушскай фабрыкі «Герой працы» М. Васільчук, намеснік начальніка Галоўкаакультгандаля Цэнтрсаюза Г. Альтшуль, галоўны рэдактар Белдзяржвыдавештва Я. Казека, работнік кніжнага магазіна ў вёсцы Баранька І-я Полацкага раёна Н. Бурчанікова, намеснік загадчыка аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КПБ Н. Сняжкова і іншыя ўскрываўлі сур'ёзныя недахопы ў рабоце кнігагандлёвых арганізацый рэспублікі, указвалі на нескарыстаныя рэзервы.

У рэспубліцы няма агульнаўзятых кніжнага гандлю — улюбёных у сваю справу людзей. Гэта тымаж, на якія трэба раўняцца, з якіх трэба браць прыклад. Нагадаем Вячаслава Леўчука — кінагошу з Брэскавай вобласці. За мінулы год ён прадаў рознай літаратуры на 89 тысяч рублёў. Такім вынікам пахваліліся не адна кінара! Цяпер В. Леўчук працуе таварыствам на кіне ў Гарадзішчанскім раёнспажыўсаюзе. Але ён не забыў дарогу да моладзі, да ўстаноў і школы, у калгасы. Ужо сёння ён прадаў кніг на 13 тысяч рублёў. Рабочы Добрушскай папярочнай фабрыкі «Герой працы» М. Васільчук кожны месяц прадае на сваім прадпрыемстве на 4—5 тысяч рублёў рознай літаратуры. За год ён рэалізаваў кніг на 50 тысяч рублёў.

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕННИКАў БССР.

№ 17 (1551) Аўторак, 28 лютага 1961 года Цаца 4 кап.

На здымку: бригадзір Сцяпан Шаўлюга за работай. Фота А. Васечкі.

КНИЖНЫЯ СКАРБЫ — НАРОДУ!

Гандль правільна афармлялі заказы. У свой час яны правялі непатрэбную асцрожнасць, а цяпер рэалізаваўца за гэта.

Гандлёвай сетцы трэба палепшыць, каб ва ўсіх магазінах, кіеўскіх мелася дастаўка літаратуры аб студэнцкім Пленуме ЦК КПСС.

Сёння вырашаецца пытанне аб перабудове кіраўніцтва сельскай гаспадарчай. У кожным раёне стварацца вопытна-паказальны гаспадарка, на прыкладзе якой будзе вучыцца ўсе калгасы. І сістэма спажывецкай кааперацыі трэба ўлучыць гэта. Так павялося ўжо, што 70—80 працэнтаў усей літаратуры прадаецца ў раённым цэнтры, а гандаль кнігай на вёсцы наладжаны дрэнна. Не прадумыты формы распаўсюджвання кніг непасрэдна ў калгасах і саўгасах.

Варта падумаць над тым, каб раённыя кніжныя магазіны зрабілі паказальным, каб ён быў сапраўднай школай, дзе можна было б пачуцца работніку сельскай гаспадарчай і распаўсюджваць кнігі.

Трэба аб'яднаць намаганні бібліятэкі і магазінаў у справе прапаганды кнігі. Яна часта ў нас бывае, калі сельская бібліятэка рыхтуе вітрыны навінак, праводзіць канферэнцыі чытачоў, літаратурныя вечары і дыскусіі, а селмаг не прымае ніякага ўдзелу ў гэтых мерапрыемствах. Такія ізаляцыя асабліва адчуваецца ў справе прапаганды твораў беларускіх пісьменнікаў.

Цяпер праводзіцца падліск на аб'ёры твораў Якуба Коласа і Янкі Купалы. Садаружнасць бібліятэкараў і кніжных работнікаў тут асабліва неабходная. Пакуль што падліск пухляч на самацёк. Ён надзвычай дрэнна займаецца кнігагандлем і спажывецкай кааперацыяй.

Гаварылася на нарадзе і пра тое, што тыражы літаратуры для юных чытачоў у нас малыя. Але воль сёння Беларусь адзначыць выпуск некалькіх добрых казак для дзяцей. І нават на гэтую, ужо беспрыцяжную хадую літаратуру з-за абывацкага некаторых работнікаў кніжнага гандлю заказы паступаюць празмерна зніжаныя, далёка ад рэальных магчымасцей.

Засяроджаныя самай суровай крытыцы ўсе арганізацыі «Саюздруку», якія стрымліваюць паступленне ў кіні некаторых рэспубліканскіх перыядычных выданняў. Так, напрыклад, у Баўрыўску, Шацілавічах, Крупках, Віцебску, Мінску ў кіеўскіх «Саюздруку» не заўважылі зніжэння часопісу «Польвыка», «Маладосць», газеты «Звязза», «Літаратура і мастацтва».

Поспех распаўсюджвання літаратуры ў многім, вядома, залежыць ад таго, як хутка будзе ў нас пашырацца гандлёвая сетка. Стала ўжо дрэнна значым размяшчэнне магазінаў, кіеўскі галоўным чынам у цэнтрах гандлю.

Напрыклад, у Мінску на праспекце Сталіна паміж вуліцамі Энгельса і Валадарскага вы налічваюцца больш за 20 кіеўска, кінараб і стоілакі ў прамтаварных і прадуктовых магазінах. А прайдзіце па Беларускай, Дабралюбова, Чайкоўскага і іншых вуліцах сталіцы — тут кнігамі ніхто не гандлюе.

Трэба шчыра сказаць: вельмі ўжо марудна будуюцца ў гарадах рэспублікі кніжныя магазіны. Нават у такіх добраапрадаваных раёнах сталіцы, як трактарны і аўтамабільны заводы, кінараб размяшчаны ў надзвычай сесных, непрыстасаваных для продажу літаратуры памяшканнях.

У рэспубліцы — сотні прадпрыемстваў, але па палыхах можна пералічыць тыя, дзе працуюць ну хоць бы кіеўскі, ужо не гаворачы пра магазіны. Трэба, каб кожны завод, кожная фабрыка мелі свой кніжны кіеўскі або магазін.

Кнігагандлёвыя рэзэрвы Беларусі ў вялікім даўгу перад народам. План распаўсюджвання літаратуры за мінулы год не спажывецкай кааперацыі былі кінагандляў не выкананы. У той жа час растуць кніжны запасы на складах і базях. Яны ўжо даўно перакрылі ўстаноўленыя нормы. І ляжаць кнігі гадамі, некаторыя з іх даўно састарэлі, страцілі таварны выгляд. Гэта вынік няправільнай практыкі з заказамі, якая ўсё яшчэ пануе ў сістэме прапаганды кнігі, знаходзіць новыя шляхі да пакупніка.

З году ў год выдзеша ў рэспубліцы гаворка аб рэкламе. Але істотных зрухаў пакуль што няма. І сёння няма ў Беларусі яркіх, мадэрнічных, цікавых на зместу плакатаў аб новых кнігах, розных заставак і іншых рэкламных матэрыялаў. А тыя, што з'явіліся, пераважна злучаныя з выхаваннем. Так здыраўся, напрыклад, з плакатам «Новыя кнігі». Ён павінен быў выйсці ў першым квартале мінулага года, а наступіў у гандлёвую сетку ў трэцім квартале, на многа пазней выхадзіў у свет саміх кніг.

Няколі безцінныя ў абыякава стаяць у нас да рэкламы, свецдзіць і такі факт. На ўсеаўсознай нарадзе работнікаў кніжнага гандлю ўніясла прапанова, каб у мэтах рэкламы новых кніг выкарыстаць шыткі на каробках запалак. Пакуль у Беларусі думалі, рабіць гэтыя шыткі не, украінскія таварышы павярнулі больш апэратыўна. І воль на гомельскіх каробках запалак рэкламу ўкраінскай кнігі. Хвала ўкраінцам за ўмельства, ініцыятыву. Нам жа павіны быць сорамна.

Поспех кожнай справы вырашае ініцыятыва, пошукі новага, смеласць думкі. Гэтыя якасці не хапае многім распаўсюджвальнікам друку нашай рэспублікі. Яны астаюцца на многіх паказачках у кніжным гандлі ад нашых суседзяў — Украіны, Прыбалтыкі, Расійскай Федэрацыі.

На будаўніцтве цырка Сцяпан назанеўся за матарысткай Зінай. Малады людзі шчыра пасябравалі, пакаліліся. Неўзабаве атрымаў асобны пакой... Жыць сабе спакойна. Толькі не пра гэта думаў Сцяпан Шаўлюга.

— Паехаць бы нам, Зіна, на будаўніцтва Палацкага нафтапрадукцыйнага заводу. Як ты глядзіш на гэта?..

— Паедзем, — проста згадзілася жонка.

Праз некалькі дзён Шаўлюгі ўжо здымалі прыватную кватэру ў вёсцы Новае Двор, дзе пачыналася будаўніцтва вытворча-тэхнічнай базы Нафтабуда.

САКАЛІНЫ ЎЗЛЁТ

— Як толькі трымаецца наш Сцяпан! — даўлілі таварышы.

— А таго не ведалі, што і яму іншы раз хачелася паставіць кропку на ўсё навуку.

— Не! — пярэда гаварыў сабе гэты настойны чалавек. Закончы дзесяць класаў. Чаго б гэта ні кагавалі!

З праступкі на прыступку ўзімаўся Сцяпан Шаўлюга і яго таварышы па левымі ведаў. Толькі з Пятром Харытонавым здарыўся перыядычны выпадак: за два месяцы да канца навуцальнага года хлопцёў узяў ды кінуў школу.

— Астаў я, браткі, — разгублена тлумачыў сябрам. — Усе роўна праваліліся на экзаменах. Навошта ж час марна траціць? Лепш налета зноў паступіць у сям'ю...

Добра гутарыў Сцяпан з Пятром у той вечар. Неўзабаве, чым здолела пераканаць яго, але юнак павярнуў у свае сілы і разам з іншымі паспяхова скончыў сям'ю клас.

Брыгада першай зваляла ганааровае званне калектыву камуністычнай працы.

Ды не здаваліся справы ў брыгады, з якой спаборніцтвам калектыву дайшо да таго, што бетон, які з-за дрэннай арганізацыі працы застаўся непрацаваць, акавалі ў зямлю.

...Сцяпан раўча адчыніў дзверы кабінета сакратара парткома будоўлі М. Чычата:

— Мікалай Міхайлавіч! От я надумаў перайсці ў брыгаду Паўла Чычаты. Мы ж спаборніцтвам з ёю, а яна адстае. Неяк падобна гэта...

— Правільная думка ў цябе, Сцяпан. — згадзіўся сакратар парткома. — Але ж май на ўвазе, што нялёгка спачатку даводзіцца.

— Я думаў і пра гэта.

— Глядзіце, які хуткі аб'явіўся! — насмешліва выгукнуў Яўген Серада.

— А-а-а, вось яно што! Гэта ж ён нас у перадавы будзе выводзіць...

— Самі выйдзеце, — спакойна, пазіраючы ў вочы Яўгену, адказаў Шаўлюга. І потым, быццам убацьмі штошчы характэрнае для гэтага юнака, дадаў: — А ты ярыштыя, чалавечка... Нам жа лепш будзе, калі больш зробім. І адны баруся выкарыстаць «куб» раствору.

— Рана выхваліліся, — з'едліва калючы былі брыгадзір.

— І зрабілі! — раўча бліснуў вачыма Шаўлюга.

Здавалася, муляр заўважыў спакойна ўсе робіць, а справа спорылася ў яго. Накладзе раствору, павядае раз — другі кельды, глядзіш — і ўвачавічкі расце сцяна. Непрыкметна адзіна за другім усе больш ушчына і шпэрка заварушыліся і ўсе хлопцы. За паўгадзіны да канца змены Сцяпан атрымаў свае слова. Кубаметр раствору — гэта чатыры кубаметры цаглянай кладкі. Інакш глянулі хлопцы на Сцяпана. «Відаць, ведае цану сваёму слову».

Пасля рабочага дня брыгадзір падлічыў вырацоўку. Аказалася, што тая ж самая людзі зрабілі значна больш, чым учора. І раствор разыйшоўся ўвесь.

...Брыгада пераадолаваў адстававанне і паступова выходзіла ў перадавы. Пастаў доўгачыны для Сцяпана Шаўлюга дзень. Брыгада ўключылася ў спаборніцтва за званне брыгады камуністычнай працы.

— Простым, ніхтрым словам «узяў» мяне Шаўлюга, — весела ўсімчыхаўся, усмінае Яўген Серада. — Скажы, пытае аднойчы, які ты маеш кар'еру, што прапавеш заробак, трапеш у міліцыю?.. «Ікая там кар'еру?» — думаю. Але кажу: «Не я адзіна п'ю». А ён: «Дурнаў ад таго, што знаходзіцца ў кампаніі, не перастае быць дурнем». Прышлося задумацца, і потым ад гэтай звычкі адстаў...

Сцяпану Шаўлюгу ідзе дваццаць другі год. Яго біяграфія толькі пачынаецца. Але які багаты падзеямі, карыснымі справамі гэты пачатак! Ён — вядомы чалавек вядомай будоўлі на Заходняй Дзвіне, член Палацкага гаркома партыі, студэнт трэцяга курса тэхналагічнага аддзела вучэбнага палітэхнікума.

Не па днях — на тэдных расце гігант-нафтава. І Сцяпан Шаўлюга гандлю за цаглянай кладзе ў будынак камуністычнай будучыні.

БЯРЫЦЕ З ІХ ПРЫКЛАД

ЗА ГОРДАЕ ІМЯ КАМУНІСТЫЧНАЙ

НАСУСТРАЧ XXII З'ЕЗДУ КПСС

900 СЕАНСАў СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ ФІЛЬМАў

Наша краіна ўступіла ў трэці год свамігодзі. Нема ніякага сумнення, што гэты год, як і ўсе папярэднія, прынесе новыя перамогі савецкаму народу ў будаўніцтве камунізму.

Ідучы насустрач XXII з'езду роднай Камуністычнай партыі, мы, работнікі кінасеткі Геродскага раёна, адзінадушна рашылі пацяць спаборніцтва за ганаровае званне калектыву камуністычнай працы.

Заданне па кінаабслугоўванню насельніцтва, намячанае на 1961 г., выкананае датармінова: на вёсцы — да 7 лістапада і ў гарадах — да 1 снежня. Дадзін 6500 кінасеансаў, у тым ліку 1000 — звыш плана. Абслугоўваюць не менш 440 тысяч глядачоў, перавысіўшы планы вывазы збор на 5 тысяч рублёў.

расходы на кожную кінаўстаноўку.

Устаноўку ў кожным населеным пункце, дзе дамаструюцца фільмы, не менш трох рэкламных шытоў, вользем на працягу кожнага семі вышываць не менш пяці арш-бязімянкаў. Будзем паведамляць насельніцтва аб новых карцінах праз друк і масювыя радыёўзвесткі, арганізуем паляўнічы продаж білетаў на дэку.

Дзіцячым кінасеансам паставім: у гарадах — 15, на сельскіх стаяцяхнара — 8 і на кінаперасоўках — не менш 5 у месцах.

Студзеньскі ЦК КПСС прыняў рашэнне аб рэалізацыі 17 мільярдных 1961 г. чарговага XXII з'езду КПСС — з'езду будаўніцтва камунізму і намяцёў разгорнутой праграмы далейшага развіцця сацыялістычнай сельскай гаспадарчы.

Рабочыя, калгаснікі, усе савецкія людзі горача ўхваляюць гэтыя гістарычныя рашэнні і становяцца на працоўную вахту за дэстоўную сустрэчу XXII з'езду КПСС. Мы, работнікі кінасеткі Івацкіцкага раёна, бяром на себе ў гонар XXII з'езду КПСС наступны абавязавальны:

Будзем дамагацца, каб кожны гарадскі жыхар наведваў кіно не менш 30 разоў, а сельскі — 15 разоў у год.

Кожная кінаўстаноўка штомесечна паставіць не менш трох сельскагаспадарчых фільмаў; перад гэтымі сеансамі выступаць з гутаркамі і лекцыямі спецыялісты. Сельскагаспадарчыя, навукова-папулярныя, хранікальна-дакументальныя і іншыя фільмы паказам ва ўсіх калгасах і саўгасах раёна. Актыўны ўдзел прымем у фестывалі сельскагаспадарчых фільмаў.

Кожная кінаўстаноўка будзе строга прытрымлівацца графіка паказу карцін, не дапусцім зрыву сеансаў і прастояў кінаўстановак.

Забяспечым высокую якасць паказу фільмаў і захаванне савецкай карціны. Абавязавемся ўтрымліваць ва ўзровень стане кінаапаратуру, экраны і электрастанцыі, фільмаполю.

Эканомным выдаткаваннем запасных частак і гаруцава скарацім на 10 працэнтаў эксплуатацыйныя

Забяспечыць сістэматычна і высакаякасны паказ кінафільмаў у кожным населеным пункце раёна; шчырока выкарыстоўваць кіно для прапаганды дасягненняў навуцы, вопыту перадавікоў і наватару прамысловасці і сельскагаспадарчай вытворчасці; дамагацца партыйным арганізацыям і выхаванні чалавека камуністычнага грамадства.

Старшыні пры кожнай сельскай кінаўстаноўцы саветы кінаарганізатараў і з іх дапамогаю дамагацца, каб усе жыхары былі пастаяннымі глядачамі.

Дабіцеся, каб кожны жыхар горада наведаў кіно за год не менш 30 разоў, а на вёсцы — 10,5.

У мэтах палепшэння кінаабслугоўвання рабочых саўгасаў і калгаснікаў па мес-

цы іх працы абсталяваць да і красавіка г. г. аўтакінаперасоўку дзённым практыкі і забяспечыць паказ сельскагаспадарчых і дакументальных фільмаў не менш двух разоў у месцы ў кожнай паловадчай брыгады і ў чырвоных кутках жыгеладарчых ферм.

У 1961 г. паставіць не менш 900 сеансаў сельскагаспадарчых фільмаў, або на 340 больш, чым у 1960 г.

Выканайце эксплуатацыйна-фінансавы план кінасеткі раёна па ўсіх паказачках да дзядыцы XXII з'езду КПСС і абслугоўваць звыш плана да канца года 105 тысяч глядачоў, атрымаўшы дадаткова 19 тысяч рублёў прыбытку.

Прымаючы на себе сацыялістычны абавязавальны ў гонар XXII з'езду роднай Камуністычнай партыі, заклікаем усіх работнікаў кінасеткі Брэскай вобласці шчыра разгарнуць сацыялістычнае спаборніцтва за ўзорнае абслугоўванне і датарміновае выкананне плана кожнай кінаўстаноўкай.

Выкананне абавязавальнага з'явіцца нашым сціплым укладам у справу камуністычнага выхавання працоўных і мабілізацыі іх на барацьбу за дэстоўную сустрэчу XXII з'езду КПСС.

Рэспубліканскі сход мастакоў

На творчым сходзе беларускіх мастакоў, які адбыўся 24 і 25 лютага, з паведамленнем аб выніках VIII аб'яднанага пленума праўлення мастакоў СССР і выстаўкама Усеаўсознага рэспубліканскага мастакоўскага выстаўкі 1961 г. выступіў П. Масленікаў.

Галоўную ўвагу сход прысвяціў абмеркаванню рэспубліканскага мастакоўскага выстаўкі 1960 г. і задачам падырыхтоўкі да XXII з'езду партыі.

З дакладамі па асобных жанрах выступілі: аб жывапісьні — П. Нікіфараў, скульптурцы — А. Глебаў, графіцы — А. Волкаў, прыкладным мастацтвам — І. Паншчына.

Свае думкі аб выстаўцы выказалі: мастакі З. Азгур, Н. Воранаў, С. Герус, Я. Краўчоскі, Л. Лейтман, А. Мразіўскі, М. Тарасікаў, А. Шыбнеў, крытыкі Л. Лейтман і А. Ус, сакратары праўлення Саюза савецкіх мастакоў СССР Д. Суслэй і Э. Эйман, начальнік Упраўлення на справах мастацтва Міністэрства культуры БССР Я. Парыятаў, міністр культуры БССР Р. Кісялёў.

На рэспубліканскім сходзе таксама зацверджан план работ праўлення Саюза мастакоў БССР на 1961 г. (дакладчык В. Карчэўскі).

У рабоце сходу ўдзельнічалі намеснік загадчыка аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КПБ С. Пучыцель і загадчык сектара культуры аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КПБ Э. Герасімовіч.

(Справаздача аб сходзе мастакоў будзе апублікавана ў наступным нумары газеты).

На здымку (злева направа): удзельнікі пленума Саюза мастакоў А. Шахновіч, Я. Нікалаеў (Віцебск), Б. Зінаградскі (Гомель), М. Савіцкі, М. Манасон і карціны мастака М. Савіцкага «Самыя істычыныя абавязавальныя».

Універсітэту Дружбы народаў у Маскве прысвоена імя П. Лумумбы

У памяць пра выдатнага дзеяча нацыянальна-вызваленчага руху Афрыкі, героя кангалескага народа прэм'ер-міністра Рэспублікі Конга Патрыса Лумумбы, які аддаў свае жыццё барацьбе за свабоду і незалежнасць краіны, ідучы насустрач шматлікім пажаданням, якія выказалі грамадскія арганізацыі Савецкага Саюза і зарубежных краін, Савет Міністраў Саюза ССР прысвоіў універсітэту Дружбы народаў у Маскве імя Патрыса Лумумбы.

Удзельнікі РАЁННАЙ НАРАДЫ РАБОТНИКАў КУЛЬТУРЫ

Давяць, дарогія таварышы, прыкладам усё намаганні ў імж выканання сямігадовага плана, у ім перамогі камунізма — самага справядлівага грамадства на зямлі.

Удзельнікі РАЁННАЙ НАРАДЫ РАБОТНИКАў КУЛЬТУРЫ

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР

Аб узнагароджанні тав. Матузава З. П. Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

У сувязі з п'ятнаццігоддзем з дня нараджэння дырэктара Дзяржаўнага выдавештва Беларускай ССР тав. Матузава З. П. і ўлічваючы яго шматгадовую работу ў Дзяржаўным выдавештве Беларускай ССР, узнагародзіць тав. Матузава Захара Пятровіча Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР В. КАЗЛОУ.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Д. ЛУКАШЭВІЧ.

23 лютага 1961 года. Гор. Мінск.

Жыццё народа — крыніца натхнення

Сёлеты год у жыцці кампазітараў рэспублікі пройзе пад знакам падрыхтоўкі да XXII з'езду КПСС. Стварэнне паўназначных твораў аб сучаснасці — наша найпершая мэта. Перад намі стаіць задача — асвоіць высокім прафесійнальным майстэрствам, па-спраўданаму асэнсаваць гераічнае жыццё савецкага народа. Ад нас чакаюць новых опер, балетаў, музыкі масавых жанраў, твораў музычнага побыту. Мы ў вельмі вялікім дагу перад нашымі сучаснікамі.

Не можа быць гаворкі пра тое, якія жанры важнейшыя і лепш паказваюць аблічча кампазітара. Важныя ўсе жанры, якія раскрываюць ідэіны значныя тэмы ў высокамастацкай форме.

Мінула год быў у жыцці нашай кампазітарскай арганізацыі доволі плённы: пасля доўгага перапынку з'явіўся шэраг твораў, якія атрымалі прызнанне не толькі ў нашай рэспубліцы, але і за яе межамі. Многія творы былі выкананы ў Маскве. Там прагучалі сімфанічная сюіта «Песні міра» У. Абрамовіча, сімфанічная п'еса «Вечна жыць» Я. Вагнера, сімфанічная п'еса «Радасны шлях» Д. Камініна, што ж фантазія для фартэпіяна з аркестрам, канцэрт «Палі стэпавы» і «У. І. Ленін» І. Кузняцова, фартэпіянна сапата А. Багатырова, Першая сімфонія У. Чарадзічкі, Шостаая сімфонія нябожчыка Р. Пукста, скарпічынныя п'есы Л. Абелівіча і сімфанічны тавец Р. Бутвілоўскага.

Музычная грамадскасць сталіш адзначыла, што мы знаходзімся на правільных творчых пазіцыях. Разам з тым сакратарыят Саюза кампазітараў правільна падкрэсліў, што пашырэнне вобразнага ладу і сродак выразнасці ў творах не дае нам падстаў лічыць узровень прафесійнальнага майстэрства ўсіх беларускіх кампазітараў адпаведным таму лепшаму, што характэрна для буйнейшых дасягненняў у творчасці кампазітараў братніх рэспублік.

Калі даць вельмі спілную характарыстыку асноўным творах, што напісаны за апошні час, дык трэба сказаць наступнае. Наблюданні значнай прэмер'яй апошняга часу была опера «Калочая ружа» Ю. Семіяна — удалая спроба маладога аўтара, які першы ў беларускай музыцы звярнуўся да жанра лірыка-камедыйнай оперы. «Калочая ружа» — дэка не безаганна твор, але становіцца багі яго значна пераважаюць недахопы. Напаміны запам'ятовуючы музыку, аркія рэчыматны і арб'еўныя эпідоды, добрае адчуванне кампазітарам вакалу, умнене стварэння атмасферы вяселліс, тонкія псіхалагічныя дэталі ў абмаўбэн гераюў. Сама ж гадоўнае ў оперы — дух саюз сямнаціх дзён. Вось чаму Саюз кампазітараў Беларусі так горача падтрымаў і будзе падтрымліваць гэты твор.

У жанры сімфанічнай музыкі, што напісана ў апошні час, звяртае на сябе увагу па ідэйнай значнасці і прафесійнаму майстэрству сімфанічная п'еса «Вечна жыць» Я. Вагнера. Музыка п'есы вядома і сведчыць пра значны творчы крок кампазітара наперад.

Варта звярнуць увагу ішч на адзін твор беларускай сімфанічнай музыкі — на Трэцюю сюіту М. Аладава. Яна вызначана вынаходліваасцю аўтара, высокім мастацкім густам.

Слухачы набываюць веды

Два ўніверсітэты культуры працуюць у Езрышчанскім раёне — у раённым Даме культуры і Межанскім сельскім клубе. Заняткі наведваюць 279 чалавек. Сярод іх — рабочыя саўгаса, калгаснікі, настаўнікі, медыцынскія работнікі.

Выкладчыкі літаратуры Езрышчанскай сярэдняй школы працягваюць лекцыі аб жыцці і творчасці Л. Талстога, А. Чэхава, М. Горькага, М. Шалахава. Чытаць лекцыі аб музыцы, тэатры і кіно запрашалі спецыялістаў з абласнога цэнтру. Дырэктар Віцебскага музычнага вучылішча Г. Кутневіч расказаў пра спецыфіку музычнай творчасці; заслужаны артыст БССР Ф. Шымаў выступіў з лекцыяй «Як ствараюцца кінафільмы». Лекцыі заўсёды суправаджаюцца выкананнем мастацкіх твораў і паказам кінафільмаў па тэме.

Ва ўніверсітэце культуры часта праводзяцца дыспуты, канцэртныя галавы, віктарыны, канферэнцыі, сустрачы з перадавікамі вытворчасці, званымі людзьмі раёна і вобласці.

А. БЕЛІВУС.

Нам паведамляюць

Драматычныя калектывы Аршанскага заводу швейных машын ведаюць не толькі ў сваім раёне.

Надаўна самадзейныя артысты наведвалі Дуброўна. Яны паказалі там адзін з лепшых сваіх спектакляў — «Позняе каханне» па п'есе Астроўскага.

А. МАЦЫЛЕВІЧ.

Пры Пініскім педучылішчы імх А. С. Пушкіна створаны гурток думых інструментаў. У ім займаецца 21 студэнт. Кіруе гуртком вопытны музыкант, выкладчык І. Венгер.

Ф. ГІЛІНСКІ.

Сімфанічная п'еса «У Турэбскай пунчы» С. Акеасава радуе тым, што аўтар, паслядоўна верны традыцыям рускай класічнай музыкі, па-своёму перасоўвае музыкальную мову беларускага народа ў артыянальны аўтарскі тэмах. П'еса прывесчана паміж гераюў Вялікай Айчыннай вайны, яе праграма — выдатны верш той жа назвы У. Дубоўкі.

Цікавую задачу паставіў перад сабою Д. Камініні ў сімфанічнай п'есе «Радасны шлях» — музычным малюнку ўсенароднай дэманстрацыі. У п'есе шмат цікавых эпідоды, але ёй не хапае выразнай структуры.

Вельмі інтэнсіўна працуе М. Русін, які жыць у Брэсце. Яго сапата для вялікачліва і вялікачліва мініяцюры, таксама які і дзве вялікачліва п'есы А. Багатырова, ўзабагацілі беларускую інструментальную музыку. Наагул, гаворачы аб інструментальнай мініяцюры, трэба падкрэсліць поспех Л. Абелівіча і П. Падкавырава ў іх скарпічынных п'есах. Музыка такога плана ўсім патрэбна і выканаўчым, і слухачам. На мініяцюрах, калі яны напісаны па-спраўданаму, лепш за ўсё выхоўвае мастацкі густ масавых аўдыторыяў.

Вельмі кутка ўвайшла ў канцэртную практыку выкананні, заваявала любоў слухачоў фартэпіянна сапата А. Багатырова.

У Мінску і на сакратарыяце ў Маскве высокую ацэнку атрымала кантата для хору а капэла «Уладзімір Ільіч Ленін» І. Кузняцова. Гэты твор вабця не толькі велічю тэмы, але і строінасцю формы, удалым выкарыстаннем мажымасцей хору, сапраўды гэту кантату з кантатай І. Кузняцова «Палі стэпавы», нельга не заўважыць росту майстэрства аўтара.

Яшчэ два цікавыя творы кампазітараў сярэдняга пакалення атрымалі мы днём — вялікачліва канцэрт П. Падкавырава і альтую сапату Э. Тырманда. Канцэрт звяртае на сябе увагу перш за ўсё няспынным пошукам аўтара ў галіне музычнай мовы, формы. Падкавыраў заўсёды ідзе сваім шляхам. І хоць канчаткова рабінцы вынады аб тым, што ў канцэрте атрымаўшы выдатна, а што патраба дэталі, можна будзе пасля дэталі творца з аркестрам, мы маем права сказаць ужо зараз: у новым канцэрте бачны пошук аўтара, які і ва ўсіх іншых яго лепшых творах.

Сапата Э. Тырманда — не толькі першы твор для альту ў беларускай музыцы, але і вельмі ўдалы твор. Аўтар выявіў тонкі мастацкі густ, удала валодае мажымасцямі альту і фартэпіяна, майстэрства глыбокага пераўвасаблення народнасці ў артыянальнай кампазітарскай тэмаце.

Не менш увагі, чым творчасць кампазітара сярэдняга і старэйшага пакалення, заслугоўвае музыка маладых беларускіх аўтараў. Нельга не адзначыць поспех першай сімфоніі У. Чарадзічкі — твора тэмпераментнага, шчырага, з добрай кампазітарскай вынаходліваасцю. Сімфонія ўласна-вельмі алтымістычны настрой, пружкая рытміка, напорыстасць.

Добра правіў сабе І. Ронькі ў музыцы для Беларускага народнага аркестра. Яго канцэрт для дзвюх аркіяў з аркестрам — адзін з самых аркія твораў для гэтага калектыву, якія напісаны ў апошнія гады нават кампазітарамі больш вядомымі.

Надаўна знаёмства з першай карцінай оперы Д. Смольскага пра абарону Брэскай крэпасці паказала, што малады аўтар зольны спеасабіла раскрываць у музыцы драматычныя падзеі, Цікавая і яго балада для галасы з аркестрам, прывесчана барыбце за мір і дружбу народаў. Праўда, маладому кампазітару не стае часам галас панане вакалу, і таму часам галас панане ў аркестры, але музыка гэтая вельмі ўражліва.

Трэба адзначыць добры зрух і ў творчасці нашых музыкантаў. Каштоўны ўклад у нашу музыкальную навуку — аборнікі беларускіх народных песень Р. Шырма і Г. Штоўца, хрэстаматыя па беларускай музыцы С. Ніснечы, што надаўна выйшлі з друку. Цікавы зборнік матэрыялаў па гісторыі і тэорыі беларускай музыкі падрыхтаваў Беларускае дзяржаўнае кансерваторыя. Інстытут мастацтвазнаўства, фізіка і фальклору Акадэміі навук БССР. Дапамогу прадагандае навука БССР. Дапамогу ў рэспубліцы брашуры аб жанрах беларускай музыкі і пра творчасць асобных кампазітараў, што таксама выйшлі з друку ў

нашым выдавецтве. Мы не маем права забываць, што асноўны цяжар працы музычных факультэтаў народных універсітэтаў культуры рэспублікі ўскінулі на свае плечы нашы музыканты. Усё гэта сведчыць, што наспей час, калі нашы музыканты зоймуцца вялікай калектывнай працай на напісанню ўсім нам неабходнай гісторыі Беларускай музыкі.

У гэтыя дні, калі ўся краіна рыхтуецца да XXII з'езду КПСС, беларуская кампазітарская арганізацыя лічыць сваім абавязкам сустраць з'езд новымі яркімі п'есамі аб партыі і Радзіме. Вось чаму мы прапануем аб'явіць сумесна з Саюзам пісьменнікаў і Міністэрствам культуры БССР рэспубліканскі конкурс на лепшыя п'есы аб партыі і Радзіме. Мяркуюцца правядзенне ва ўсіх абласцях рэспублікі дзён Беларускай музыкі. На працягу гэтых дзён члены нашага саюза разам з выкананцамі будучы выступіць на прадпрыемствах, у калгасах, у навуковых установах, па радыё і тэлебачанню, у бібліятэках і кніжных магазінах, дзе будучы паказваюцца дасягненні беларускай музыкі.

Наш саюз барэ на сябе абавязанасцю праверці разам з арганіямі Міністэрства культуры і народнай асветы першую Музыкальную вясню для дзядзю.

Многае з таго, што мы прапануем зрабіць у 1961 г., ажыццяўляецца ўжо сёння. За два месяцы праведзена 40 творчых сустрач у розных раёнах і раёнах Беларусі. У гэтых сустрачках прымалі ўдзел 20 кампазітараў і музыкантаў. Адбыліся таксама семінары самадзейных кампазітараў у Мінску і Гомелі. Такія ж семінары будучы праведзены ў астатніх абласцях рэспублікі. Намячаецца ўсебеларускі рэспубліканскі семінар у Мінску. Актывна працуюць пастаянны творчы семінар для самадзейных кампазітараў у Мінску.

З Саюзам пісьменнікаў і рэспубліканскім Таварыствам па распаўсюджванню наліччым і навуковым ведам мы арганізуем літаратурна-музычны лекторы ў інтэнсіўныя горады, а з Палацам піянераў — музычны клуб для дзядзю. Саюз кампазітараў БССР узяў на сябе абавязак забяспечыць заняткі па беларускай музыцы ўсе народныя ўніверсітэты культуры рэспублікі. Мы ўзялі таксама шэфства над школай № 14 у Мінску, над музыкальнай школай у Бабруйску, над школай-інтэрнатам у Ашмянах.

У гэтым годзе мы правядзем ішч адно вельмі цікавае мерапрыемства — агляд творчых брыгад кампазітараў, музыкантаў і выкананцаў у братніх рэспубліках «Прыбалтыі» і «Малавія і на Украіну, у Ленінград і Расію»-на-Доне. У сваю чаргу такія ж брыгады мы запрашаем да сябе ў Мінск. Дзве нашы брыгады паедуць на буйнейшыя новабудулі Савецкага Саюза ў Сібір і на Далёкі Усход.

Цікавы творчы зрух далі нашы кампазітары, расказваючы, над чым яны будучы працавалі ў бягучым годзе. Новую оперу па лібрэта А. Бачыла пачаў пісаць П. Броўкі «Калі зліваюцца рэкі» піса Г. Вагнер (лібрэта М. Алушана). Ён жа закінчыў пісьмоўную сімфанічную сюіту. Да новых сімфоній аб нашай сучаснасці прыступілі М. Аладаў і П. Падкавыраў, урчыўшы сімфанічную ўвертуру піса А. Багатыраў. Закончыў кантату «Радзіма, наша зямля» І. Кузняцова (слыма А. Дзержыжскага), закінчыў канцэрт для баяна з сімфанічным аркестрам У. Чарадзічкі, канцэртныя эпідоды для розных інструментаў піса М. Русін.

Кампазітарская арганізацыя Беларусі рэзка мяняе стыль работы. Мы пакончылі з загнанай практыкай паўрабочна прышываў дэмакратыі ў арганізацыйных пытаннях кіраўніцтва саюзам. Кампазітарская грамадскасць, як ніколі раней, згуртавалася вакол вырашэння надзвычайных задач, якія перад намі паставіла Камуністычная партыя, закінчыўшы умацоўваць сувязі мастацтва з жыццём народа. Наша арганізацыя ўсё больш актыўна ўмешваецца ў грамадска-музычную жыццё. Мы адным, што толькі творца абстапоўка, абстапоўка са сабою, калектывнае вырашэнне ўсёй арганізацыйнай надзвычайна патрэбы музычнага мастацтва Беларусі будучы правільным алказам Саюза кампазітараў Беларусі на закінч напад дастойна сустраць XXII з'езд КПСС.

Я. ЦІШКОЦКІ, І. НІСНЕЧЫ.

У Бабруйску чацвёрты год працуе вярчунная школа агульнай музычнай адукацыі. Тут на аддзяленні фартэпіяна, баяна і духавых інструментаў займаецца 180 чалавек — рабочыя, служачыя, студэнты горада. Сёлета адбудзецца першы выпуск навучанцоў школы.

За сямю замкамі

Надаўна нам давялося пабываць на справах у адным з раёнаў рэспублікі. І калі ўсе пытанні былі вырашаны, работнікі аддзела культуры спыталіся:

— Агледзеці наш музей, пазнаёміліся з экспанатамі?

— У нас ёсць музей? — здзівіліся мы.

— Вядома, не такі ўжо, як у Мінску, але...

Па тым, як сказаны гэтыя словы, не цяжка было зразумець, што работнікі аддзела самі добра ведаюць, што ішч многа трэба працаваць, каб музей адпавядаў сваёму прызначэнню.

Мы агледзеці музей, які быў створаны невядома па чый ініцыятыў у адным з маленькіх пакойчыкаў райкома партыі Д. Абрамовіча. У аднаго і другога сабралася каля тысячы старадаўніх каштоўных маляў. Зразумела, што імі закінчылі супрацоўнікі Дзяржаўнага краязнаўчага музея. Паехалі ў Быхаў. Перадаць клады музея тт. Сліж і Абрамовіч адмовіліся.

— Будзем ствараць свой уласны музей! — адказаў Абрамовіч.

Тады работнікі музея наспрацілі частку клады. Адмовілі і ў гэтым. Праз некаторы час у Быхаў накіраваўся навуковы супрацоўнік Ленінградскага Эрмітажа. Пасля яго — зноў прадстаўнік Міністэрства культуры БССР. Уваратх «сумнітаў» упрэшлі падарваць музей на месцы. Упрэшлі. А ёсць жа пастаюна ўрада, якая гаворыць, што «ёсць знаходкі старажытных маляў у кладах павінны перадавацца Акадэміі навук СССР» або ў мясцоваму музею?

Некаторыя аматары вывучэння гісторыі роднага краю так і робіць. Толькі за апошні два гады ў Дзяржаўнаму краязнаўчаму музею паступіла звыш 30 тысяч розных экспанатаў па гісторыі Беларусі. Так, напрыклад, жыхар вёскі Парчы Пільскага раёна І. Карчэўскі даслаў у музей Беларускага ўніверсітэта два зноўна знайшныя браўнзавыя. Даследчыкі мяркуюць, што іх вырабілі некалькі стагоддзюў

назад. Жыхар вёскі Рачкі Брэскага вобласці В. Залескі даслаў у дарэказнаўчаму музею 560 манет XV—XVII ст. Надаўна ад прыватнай асабды музей атрымаў вельмі каштоўны экспанат — баявую харугаву Перабражынскага палка, які ўзвешчынаў у баях са шведамі пад вёскай Лясная ў 1708 г.

Але доволі часта бывае і так: знойдзе чалавек яку-небудзь рэч і бяжыць з ёю ў раёны аддзела культуры з прапановай стварыць свой музей.

Так, напрыклад, зарылася ў Быхаўе. У свой час мясцовы жыхар знайшлі клады старадаўніх грошай. Значная частка іх трапіла ў рукі лейкама партыі Д. Абрамовіча. У аднаго і другога сабралася каля тысячы старадаўніх каштоўных маляў. Зразумела, што імі закінчылі супрацоўнікі Дзяржаўнага краязнаўчага музея. Паехалі ў Быхаў. Перадаць клады музея тт. Сліж і Абрамовіч адмовіліся.

— Будзем ствараць свой уласны музей! — адказаў Абрамовіч.

Тады работнікі музея наспрацілі частку клады. Адмовілі і ў гэтым. Праз некаторы час у Быхаў накіраваўся навуковы супрацоўнік Ленінградскага Эрмітажа. Пасля яго — зноў прадстаўнік Міністэрства культуры БССР. Уваратх «сумнітаў» упрэшлі падарваць музей на месцы. Упрэшлі. А ёсць жа пастаюна ўрада, якая гаворыць, што «ёсць знаходкі старажытных маляў у кладах павінны перадавацца Акадэміі навук СССР» або ў мясцоваму музею?

Урэшце, пасля трохмесячных перагавораў У. Сліж перадаў музею... 27 манет, сярод якіх два пятакі са старадаўняй чаканкі. Адышло сэрца і ў т. Абрамовіча. Закінчыўшы ў сваім пакойчыку, ён доўга перабраў маляў і, адбараўшы ўсё тое, што не мае ні цікавасці, ні каштоўнасці, — паклаў на стол.

Наступныя кінакадры расказваюць аб адкрытым у Гомелі новым кніж-

нам вядома, што ў шафе т. Абрамовіча (а шафа гэтая стаіць у райкама партыі) ёсць і археалагічныя знаходкі — каменныя сякеры, розныя прылады. Больш таго, у мінуламу годзе калі Быхаў быў зноўна знішчаны невядомай буйнай жывёлай, У. Сліж і Д. Абрамовіч схавалі ў гэтай шафе і ведаюць, што археалагічныя знаходкі павінны быць пад аховай дзяржавы. Такім чынам, васьмю годамі некалькі год у Быхаў пад сямю замкамі зачынена тое, што старанна шукаюць даследчыкі-археологі, каб раскрасці таямніцы далёкага мінулага Беларусі.

Мы не супраць таго, каб у Быхаўе быў створаны краязнаўчы музей.

Але ж варта падумаць пра тое, што за апошнія гады ў рэспубліцы значныя калы 20 музеяў, створаных па ініцыятыўе мясцовых жыхароў, ў гэтых музеях экспанаты часам звалілі ў гроду, няма каталогаў і картатэкі, няма экскурсаводаў. Калі гаварыць больш дакладна, дык гэтыя так званыя музеі ператварыліся ў клады, дзе ішчы раз асыдаюць каштоўныя экспанаты — археалагічныя знаходкі, рэшткі помнікаў, манеты, дакументы і фотаздымкі. Уладальнікі такіх калекцый, някштат Абрамовіча і Сліжа, не толькі не паведамляюць у дзяржаўны музей аб знаходках, але і зянок умоўваюць пра іх.

А калі навуковы супрацоўнік і прыездзе ў раён, дзе маецца такі музей, яго сустракаюць не вельмі ветліва, ад яго хаваюць усё, што толькі можна схаваш.

Крыўдна і тое, што мясцовымі археологамі, краязнаўцамі, аматарамі прыроды ў раёнах ніхто не цікавіцца. Краўнікі аддзела культуры іншым раз глядзяць на іх як на дзівакоў. Археалагічныя пошукі ішч, на жаль, лічыцца асабістай справай кожнага аматара. Мо' таму і пануе абыякавы падыход да вельмі важнай і сур'ёзнай справы.

І. ГАРПЕНК.

З кінакамерай па рэспубліцы

На экраны рэспублікі пачаў дэманстравацца кінааспект «Савецкая Беларусь» № 4, першы сюжэт якога прывесчана прапаноўным будням Мінскага станкабудуўнічага заводу імя Варашылава.

Саўгас «Падлессе» — маладая гаспадарка ў Рачыцкім раёне. За кароткі тэрмін у саўгасе дабіліся вялікіх поспехаў ва ўсіх галінах вытворчасці і асабліва ў жывяльваўчыцтве. Пра гэта і расказана ў другім сюжэце ча-

даль гледачы ўбачыць злёт пераможца сямілетняга саборніцтва сельскай моладзі, які адбыўся ў Віцебску, дэдаваюцца аб тым, што след за Мінскам прыродны газ прышоў у Гомель, убачыць новыя дэталі, якія вырабляюцца на Віцебскім станкабудуўнічым заводзе імя Кірова з адыходаў капронавай вытворчасці.

Наступныя кінакадры расказваюць аб адкрытым у Гомелі новым кніж-

ным магазіне, аб цікавай лекцыі, прысвечанай дасягненням савецкай навуцы ў вывучэнні Сусвету, з якой выступіў перад слухачамі ў клубе брэскай чыгуначнай загадчыка клубу фізікі педінстытута С. Жамнужы. У заключэнне чапісае ламадзі кадры аб новай праграме ў Мінскім цырку.

Дзеці многа карыснага і павучальнага знойдуць у кінааспекце «Піонер Беларусі» № 1.

Пісьмы ў рэдакцыю

У пагоні за вырчкай

У Парыжскім раёне да гэтага часу вучні розных узростаў наведваюць вярчунныя кінасеансы. Яны праседжаюць на гэтых сеансах да 11—12 гадзін ночы, а назаўтра прыходзяць у школу заспаныя, не падрыхтаваўшы ўрокаў.

У вёсках, дзе няма сельскіх клубоў, кінафільмы дэманструюцца ў хатах. Школьнікам даволіцца часам сядзець на бруднай падлозе, прыкачы вопратку, дымаць тэплым дымам, натрытым паветрам, слухаць ляўку кнігіанаў, наглядзець выпадкі нетактоўных паводзін п'яніш і дэбашыраў.

Усё гэта адмоўна ўплывае на паводзіны вучняў. І не выпадкова ў час вярчуннага сеансаў школьнікі сівшучы на дзверы, крычэць бегуючы ў клубы, псууюць настрой дарослым. Больш таго, у пагоні за вырчкай школьнікаў дапускаюць на прагледзі такіх карцінаў, якія ім глядзецца не дазваляецца.

Раённая газета «Ленінская перамога» рэзка крытыкавала раёны аддзела культуры (загадчык А. Пахух) за тое, што ў школах раёна не наладжаны дзёныя сеансы для сельскай дэці. Але да гэтага часу такія сеансы наладжваюцца толькі ў гарадскіх пасаёлках Парчы і Шаціці, рэдка калі — у мястэчку Шчадрыці.

Раёны аддзела народнай асветы (загадчык П. Саколюк) не паставілі пытанне аб наладжванні кінасеансаў для школьнікаў і не патрабавалі ад загадчыка школ, каб яны звярнулі больш увагі на арганізацыю паказу кінафільмаў для школьнікаў.

Нажэпска было б на спецыяльных дзёных сеансах паказваць школьнікам кінафільмы «Міколка-паравоз», «Дзядзючка шукае бацьку», «Арлеан», «Фартуна», «Сярожа» і ішчы. Пры арганізацыі дзёных дзёных сеансаў школьнікі перасталі б наведваць вярчунны. Гэта стаючы пазыцыя іначча б на ўсё вучэбна-выхавальную работу ў школах.

І. СТЭЛЬМАХ.

Не ў пашане

Капаткевічкі раіспажываюць саюз не любяць глядзяць кнігамі. Тут літаратура залежваецца на складзе і ў магазінах, лакрываецца пылам. Летаўна рэалізацыі кніг раіспажываюцца саюз выканану на 90 працэнтаў. Сёлета гандаля ідзе шчыль горш. Большасць сельна не выкачваюць заданіяў. У студэнтаў Капаткевічкі саўгас-рабкаяў і Пішчэка сельна не прадалі ні адной кнігі.

Кніжны магазін у самім раённым цэнтры псецілі вярчунны, у ім холадна. Пасталі тут хвіліну, другую — і рукі змарзлаюць.

Кніг беларускіх аўтараў у магазіне вельмі мала. Нема тут твораў Аркады Кулашова, Пятра Глебі, Пятры Броўкі, Якія Бялявы, Уладзіміра Корбана і ішчы. Бываюць дні, калі ў кніжным магазіне ніхто не заходзіць.

Пры раіспажываюцца не працуюць кнігашопа.

Не працягваюць належнай актыўнасці ў распаўсюджванні літаратуры і органы сувязі. У кіеку «Саюздзурку» мала кніг. Да продажу літаратуры не прыцягваюцца паштавыя і грамадскія распаўсюджвальнікі друку.

П. КУШНЕР, В. ЛОГЧА.

ПА СЛЯДАХ НАШЫХ ВYSTУПЛЕННЯЎ «Чужая радня»

Рэдакцыя атрымала ад міністра вышэйшай, сярэдняй спецыяльнай і прафесійнальнай адукацыі БССР тт. М. Даршынска істэрнае пісьмо з павода артыкула І. Кілава «Чужая радня» (100 нумар нашай газеты за мінулы год), у якім ішч гутарка аб недадзельнасных умовах жыцця студэнтаў Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута.

«Міністэрства вышэйшай, сярэдняй спецыяльнай і прафесійнальнай адукацыі БССР лічыць, што газета правільна паставіла пытанне аб неабходнасці палепшэння жылляўе умоў студэнтаў Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута.

На працягу

РАЗМОВА З ДЗЕЦЬМІ

Тэатральны тыдзень

Фільмы ў сакавіку

Фільм «Паўночная вясёлка» (аўтар сцэнарыя Р. Коцар, рэжысёр-пастаўшчык Арташэ Ай-Аршян) выпус-

кае на экраны кінастудыі «Армен-фільм».

«Сад піянеркі» — новая кніжка вершаў Кастуся Кірэнка для дзяцей. Творы паэта добра вядомы нашым школьнікам. Паэма «Аленчына школа», напісаная дзесяць год назад, шчыра палюбілася ім. У ёй Кірэнка праз уявілі і ўспрыманне маленяка герані ўдалося па-майстэрску адлюстравць барыбары беларускіх партызан у часы Айчынай вайны.

Паэт напісаў шэраг твораў для малодшага школьнага ўзросту. Яны ўвайшлі ў кнігу з паэтычнай назвай «Зялёнае рэха», якая засведчыла, што паэт тонка і глыбока адчувае прыроду, мае добрую наірэннасць і разумее дзіцячы свет.

Узяць хоць бы верш, які даў назву ўсёй кнізе. Асноўная вартасць гэтага твора ў тым, што паэт у наймаляндэўнай форме паказвае веліч працы савецкіх людзей розных прафесій, у кожнай з якіх быццам пазіцыя. Маленякі, дапытлівы хлопчык, ён хоча даведацца, што такое рэха. Падарожнічаючы з бацькам у час падарожжа па родным краі, Міхась бачыць, як усюды кіпіць праца. І Кірэнка вобразна пераасноўвае з'яву. Хлопчык успрымае паніжэнне рэха як «рэха працы».

У новай кнізе паэта змешчаны вершы аб Радзіме, партыі, аб працы і адпачынку дзяцей, паказваючы іх думкі аб будучай прафесіі.

Калі параўнаць тэматыку «Сада піянерскага» з тэматыкай ранейшых кніжак — «Зялёнае рэха» і «Вясна-красна», можна з упэўненасцю сказаць, што дыялог творчасці К. Кірэнка для дзяцей пашыраецца.

Н. К. Круцкая ў артыкуле «Якая кніжка патрэбна дзецям?» пісала: «...добра было б, каб самы лепшы, самы таленавіты мастак слова гаварылі: «Нікога б я так не хацеў, каб навучыцца пісаць для дзяцей».

«Сад піянеркі» сведчыць, што К. Кірэнка ўспрымае дзяцей як «рэха працы».

рэнка старанна авалодвае майстэрства пісаць для дзяцей цікава і змястоўна.

Ты знаёмства з вершамі, якія змешчаны ў новай кнізе, пераконваюць, што паэт імкнецца адбіраць з навакольнага жыцця найбольш важнае, значнае, каларытнае.

Тут і глыбокі розум маленякіх сям'яў у час наведвання музея Айчынай вайны, і загадка аб тым, «кто на Марс ідэ Венера першым ступіць», і радасць з выпадку атрыманай пяцёркі.

Цікава ў зборніку верш «Радзіма». Паэт вядзе размову з дзецьмі аб самым бліжэй сэрцу чалавека:

Лепей за ўсе мне на свеце мясціна Тая, дзе я нарадзіўся і ўрос. Без пад аном і на полі каліна... Ціха сонца, блакіты нябёс...

Прачула і патрыятычна гучыць матуў любіць да роднага краю, да сваёй бацькаўшчыны і ў іншых радках.

Дзе ні жыву, ўспамінаю да рыскі Усё, аб чым слова ў душы берату. Кожны кучока, знаёмі і блізі, Усюды са мной.

Не загадаць не магу... Што патрэбна, каб у сонечную даль на ракеце ўзліцца? — вось тэма спрычак піянераў з верша «Лесна пра спадарожнік». Гэты верш арыгінальна і добры па форме, ён імкнецца сённяшняму жыццю нашых школьнікаў. Паэт як быццам падслухаў спрычкі хлопчыкаў, таму ад верша павінае свежаасцю і непазрэдаюча думкі. К. Кірэнка пераканаўча даказвае дзецям, што для заваёў касмічнага прасторуў неабходны навуковыя веды, смеласць думкі, пацудоўныя ўжо скончыўшы, і словы імяна не гучаць пераканаўча, — у іх няма шчырасці і прастаты.

У дзіцячых літаратурных многа твораў аб дружбе, вучобе, працы школь-

ніку, і справа кожнага пісьменніка, які зноў звяртаецца да гэтых тэм, — не паўтараць, не капіруюць сваіх папярэднікаў, а шукаць сваё.

У лепшых вершах К. Кірэнка дамагача навіны. У новай кніжцы ёсць шчырадушныя, светлыя вершы аб прыродзе. Большасць іх напісана зямлянава, свежа, цікава.

Некаторыя старонкі кнігі, на жаль, ніжэй магчымае аўтара. Дробным, нестойкім зладзеца нам месце вершаў «Рыбакі», «Чый след? Паэту трэба пазбягаць апісальнасці, абстрактных вобразаў, складаных параўнанняў.

Асцуніць глыбокай думкі, рытарычнасць выдзіць да неахайнасці формы, штурпаецца мова. У кнізе формна сустрачыць такія радкі:

Каб пасля ў вялікай працы Зноў заўсёды захаляцца Намі Крой наш у жыцці! Аб чатырохрадкоўе з верша «Дружбы».

Дружбы жыцьцём не побач. Працягла між імі даль, Палавіна ўсёй Еўропы Наміж хлопцамі амаля.

Некалькі слоў пра «адрас» кніжак для дзяцей. Кніжка «Сад піянеркі», як і «Вясна-красна», прапанаваў чытачам сярэдняга школьнага ўзросту, але тут многа твораў, напісаных для малодшага ўзросту і нават для дашкольнікаў. Гэта перш за ўсё вершы «Наша вёска», «Пра загадкі і адгадкі» і інш. Або ці загадавіць вучыць пятаў-сёмых класаў такую, напрыклад, загадка з верша «Пра загадкі і адгадкі»:

Што за беля мушкіні, Не мушкіні, а ішчынікі, Не ішчынікі, а ішчынікі, На зямлю ляжыць з нябёс?

Негледзячы на тое, што мастацкі афармленні кнігі. Ранейшыя зборнікі паэта для дзяцей былі выданы і афармлены больш удача, чым гэта. Па-першае — мяккая вокладка. Трапіць у бібліятэку, кніга праз тры — чатыры выданы страціць свой выгляд. Далей. Малюны да некаторых вершаў невыразныя, не адпавядаюць зместу. Сумы, аб'явава зроблены малюнак да верша «Перлы настайнік». Замест малюнка да верша «Чый след?» атрымаўся чорная пляма.

І. РАЗАНЭЦ

На Гомельшчыне з поспехам прайшоў тэатральны тыдзень. Народныя тэатры і самадзейныя драматычныя калектывы пазнаёмілі працоўных вобласці са сваімі дасягненнямі.

На сцэне Палаца культуры чыгуначнікаў імя У. І. Леніна выступілі Мазырскі народны тэатр («Юнацтва бацькоў» Б. Гарбатава), драматычны калектыв Браніскага раёна Дома культуры («Вывух» М. Алтухова і М. Гарулава), драматычны калектыв клуба чыгуначнікаў станицы Калінінскіх («Платон Круцкі» А. Карыбучка). Самадзейны артыст Калінінскага раёна Дома культуры пазнаёмілі галандцаў са спектаклем «Васа Жалызнова» па п'есе М. Горькага.

На спектаклях пабывалі рабочыя і інжынеры заводу «Гомсельмаш», станкабудальнічага заводу імя Кірава, аўтоковай фабрыкі «Праца», трыкажнай фабрыкі «Савікава», чыгуначнікі, будаўнікі, студэнты, уладальнікі мастацкай самадзейнасці рабочых клубаў горада.

В. СЯМЕНАЦ

ЭНТУЗІЯСТЫ

Добрую справу робіць Беларуская дзяржаўная філармонія, прапагандаючы музычнае мастацтва сярод шырокіх народных мас. Нядаўна калектыв сімфанічнага аркестра пад кіраўніцтвам дырэктара Я. Дуброўскага выступіў у канцэрт на чыгроным кутку каля вясельскага цэха Мінскага аўтазавода. Выконваліся лепшыя ўзоры класічнай музыкі.

Выступленне сімфанічнага аркестра на адным з буйнейшых прадпрыемстваў рэспублікі было сустрачана рабочай аўдыторыяй з вялікай удзячнасцю.

І. КАВАЛЕЎСКАЯ

Культурна-асветная работа — шырокі размах!

ЧУПАСЦЬ І ЎВАГА

Мы ехалі з пасёлка цэментнікаў у Крычаў. На адным прыпынку ў аўтобусе ўвайшла ўжо немалая, немногага росту жанчына. І адразу ж некалькі чалавек усталі са сваіх месцаў і вельмі прапанавалі жанчыне сесці. У наступны раз я назіраў, як ля касцы кінааўтара людзі, што сталі ў чарзе, прапанаўвалі гэтай жа жанчыне ўзяць білет без чаргі. І ашча я бачыў, як нават на вуліцы сустрачныя звярталі да яе з запытаннямі, дзе знайсці тую ці іншую кнігу.

Некай вечарам, калі ў раённай бібліятэцы канчаўся рабочы дзень, да загадчыцы бібліятэкі Антаніны Міхайлаўны Крупадэравай падыйшла дзяўчына:

— Я хачу параіцца з вамі, Антаніна Міхайлаўна.

— Аб чым?

— Скажыце, як мне быць. Я пакахла чалавека, якога ўсё лічыць хуліганам.

Антаніна Міхайлаўна ўважліва выслухала дзяўчыну і доўга гутарыла з ёю.

Ліццё людзей да Антаніны Міхайлаўны як да чалавекі з влікімі жыццёвым вопытам, як да матці, старэйшага таварыша, настайніцы. І гэта невыпадкова. За 25 год свай працы бібліятэкарам Антаніна Міхайлаўна набыла вялікі вопыт на прапанаваных кнігах, ведаў, заслужыла аўтарытэт у многіх жыхароў горада і раёна.

Ліццё пацям, год назад бібліятэкарам школы трактарных брыгадзёраў пачынала Антаніна Міхайлаўна сваю працоўную дзейнасць. Тады ёй даялася самай стварэння бібліятэку: купіць літаратуру, абсталяваць памяшканне... Гэтай жа справай займаўся яна і ў 1944 годзе, калі пасля вызвалення Крычава ад фашыстаў вярнулася з Саратаўскай вобласці ў родны горад. Раўнадушна накіраваў тады Антаніну Міхайлаўну ў раённую бібліятэку.

— Бібліятэкі яшчэ не было,

расказвае Крупадэрава. — Нам даялася арадаваць прыватнае памяшканне, хадаціць па дамах, ездзіць у вёскі і збіраць кнігі. За першы год бібліятэка была створана. Яна налічвала тады тысячы кніг.

Гэта было ў 1945 годзе. Пасля бібліятэка атрымала новае памяшканне, павялічыўся кніжны фонд. Цяпер на яе паліцах — больш дзвюццаці тысяч кніг, вялікая колькасць брашуры і часопісаў, 2 700 чытачоў карыстацца паслугамі бібліятэкі.

— І гэта не мяжа, — гаворыць загадчыца. — Мы імкнемся яшчэ больш павялічыць колькасць чытачоў.

І сапраўды, работнікі раённай бібліятэкі робіць усё, каб кніжка стала збіраць і даццавам кожнага чалавека. Пры бібліятэцы створана пятнаццаткі перасока, рэгулярна праводзяцца канферэнцыі чытачоў, літаратурныя вечары, вечары пытанніў і адказаў, сустрачкі з пісьменнікамі, наладжваюцца кніжныя выставкі, лекцыі, даклады і бібліяграфічныя агляды.

Аб «добрай рабоце бібліятэкі гаворыць і лічыць. У 1960 г. чытачам было выдана амаль п'яцьдзесят тысяч кніг. Заразда і такога, калі ў бібліятэцы не аказваецца патрэбнай чытачу кнігі. Але помыт яго заўсёды будзе задаволен. Кнігу выпішчы з абласной ці Мінскай бібліятэкі, і чытаць яе атрымае. Асабліва часта такім шляхам атрымліваюць падручнікі студэнтаў, вучанцы і агітатары, кіраўнікі гуртоў палітычнай асветы і іншыя.

Нядаўна за п'ятнаццювую работу Антаніна Міхайлаўна Крупадэрава Міністэрствам культуры СССР была ўзнагароджана значком «За выдатную работу». Панававаць яе прышлі многія чытачы бібліятэкі.

П. ШАЦОЎ, слухач Мінскай Вышэйшай партыйнай школы.

Жаданы Госць

Пятнаццаць год працуе кінамеханікам Павел Васільевіч Целяпнін. Добра ведаюць яго ў раёне і мясціні і дарослыя, і дзіцячыя, і малыя і даражыя. Няма той вёскі, дзе ён не пабываў з сваёй кінаперасоўкай. І ўсюды сустракаюць яго, як жаданага гостя.

Нягледзячы ў кінамеханіка праца, але Павел Васільевіч яе любіць, бачыць яе плённыя вынікі. Летась у сааборніцтва кінамеханікаў раёна ён заваяваў першыноў — яшчэ ў лістападзе выканаў галавы план па ўсіх паказчыках.

Выйшлі з друку і пасупілі ў продаж наступныя кніжкі мастацкай, дзіцячай і музычнай літаратуры, выданыя Дзяржаўным выдавецтвам БССР.

Змітрок Бядуля, Салавей, Аповесць. На рускай мове. Пераклад з беларускай мовы П. Кабарэўскага. Мастак І. Немагай.

Аўтар аповесці з глыбокім пранікненнем у чалавечы лёс і характары маляе эпоху прыгожнага права на Беларусі і тая жорсткае умова жыцця, у якіх часта гінуў таленавітыя людзі — выхадцы з народных глыбін.

Тыраж 50 тыс. экз., стар. 160. Цана 46 кап.

Алесь Кучар. Аб мастацкай прозе. Літаратурна-крытычны артыкул. Зборнік прывесчан разгляд празаічных твораў беларускіх пісьменнікаў. Аўтар да грунтоўна аналіз рамяноў «Зван Круцішчэ» Змітрак Бядулі, «Зван пахаленне» Кузьма Чорнага, «Сустрачэнне на барызах» Пятлі Пестрака, «Калі зліваюцца рэкі» Петруся Броўкі, аповесці Івана Шамі-

У апошні час П. Целяпніў дэманістраву фільмы для жыхароў ліц вёск Шаршскага сельскага Савета. Кожны месяц ён праводзіць па 40 сеансаў, з іх да дзесяці дзіцячых і столькі жа сельскагаспадарчых. Не было выпадку, каб глядачы скардыліся на якасць паказу фільмаў. Недаўраж Павел Васільевіч носіць ганаровае званне — «Лепшы кінамеханік Беларускай ЦСР».

Л. КАРМАЧОЎ, інструктар Веткаўскага РК КПБ.

Фільм «Паўночная вясёлка» (аўтар сцэнарыя Р. Коцар, рэжысёр-пастаўшчык Арташэ Ай-Аршян) выпус-

кае на экраны кінастудыі «Армен-фільм».

У трыгожні час даявозіцца спрабляць вяселле Вардана і Мануіша. Не паспелі адгучаць вясельныя мелодыі зурны, як персідскія вайны наляцелі на сямлю. Армяне звяртаюцца да дапамогі да галоўнакамандуючага рускімі войскамі на Каўказе. Той імкнецца мірна вырашыць канфлікт і пасылае ў Тэгеран для дыпламатычных перагавораў А. Грыбсэдава. Пра ўсё, што здылося далей, глядачы даведваюцца, паглядаючы фільм.

Новы фільм Я. Сегеля «Бываліце, галубы», створаны ім па ўласным сцэнарыю, расказвае пра лёс падлетка, які пачынае працоўны шлях.

На Маскоўскай кінастудыі імя М. Горькага па аповесці А. Свэрскага пастаўлены фільм «Рыжык». Складаны і шматгранны вобраз хлопчыка-сіраты стварыў Сарожа Залатароў, ачытае чыстагэта класа адной з маскоўскіх школ.

Студыя «Грузіяфільм» выпускае на экраны мастацкую кінааповесць пра лёс фіжынера-будаўніка «Выпадак на пляж».

З цікавасцю дзеці паглядаюць новыя каларыяныя мультыплікацыйныя фільмы «Чалавека намалюваў я», «Мыш і леў», «Машанька і мядзведзь» і інш.

З заручбінчых фільмаў будучы дэманстравацца: венгерскі — «Катастрофа», кітайскі — «Крэма пана Ліня», карэйскі — «Пініерскае сумленне», грэцкі — «Салдаты без мундзіраў», французскі — «Жарнеў», вытворчасці кінастудыі «ДЭФА» (ГДР) — «Справа аб разводзе», «Тайна карабля, які затануў» і інш.

Н. КУЗЬМІЦКАЯ

Цёплым, сардэчным словам

У Мінску праводзіцца купальніцкі чытанні, у якіх прымаюць удзел працоўныя сталіцы, студэнцкая моладзь, 25 летатаў ў Літаратурным музеі Янкі Купалы адбылася сустрачка студэнтаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна, палітэхнічнага і педагагічнага інстытутаў, бібліятэчнага тэхнікума з пісьменнікамі і сявакімі Янкі Купалы.

Сустрачы адкрыў дырэктар музея Янка Шарыхоўскі. Затым уладальнікі сустрачы выступілі з успамінамі пра народнага паэта Беларусі і яго жонку Уладзіслава Францаўну Луцвіч.

Сестра Янкі Купалы — Леадыця Дамінікаўна Рамановская расказала аб дзяцінстве, юнацтве і пачатку творчага шляху Купалы, аб тым, як ён настойліва вучыўся і працаваў.

Вядомы ўкраінскі паэт Трыфан Маэўскі расказаў аб сустрачцы з беларускім пэсіяром, аб тым, як працаваў над перакладамі твораў Купалы на ўкраінскую мову.

— У наступным годзе, — сказаў ён, — беларускі народ будзе адзначаць 80-годдзе з дня нараджэння свайх вялікіх паэтаў — Купалы і Коласа. Гэта будзе свята не толькі беларускае, але і ўкраінскае, усёх народаў Савецкага Саюза. Творчасць Купалы і Коласа, які і творчасць Птушкіна, Шаўчэнікі і іншых нашых класікаў, вядома далёка за межамі краіны. Але мы панаіны з яшчэ большай любоўю і стараннасцю прапагандаваць іх творчыя дасягненні сярод шырокага кола чытачоў, асабліва сярод моладзі.

З хваляючым словам пра Янку Купалу і Уладзіслава Францаўну Луцвіч выступіў Пятро Глеба, Міхась Калачынік, Рыгор Няхай і Пятро Прыходзька прамаўлялі вершы, прывесчаныя памяці Янкі Купалы і Уладзіслава Францаўны Луцвіч.

У сустрачцы прынялі ўдзел паэты Максім Лужанін, Анатоль Вялюгін, супрацоўнікі музея, выкладчыкі мінскіх ВНУ.

У. КУКСА, інструктар Дзяржынскага райкома камсамола.

Новыя матэрыялы

У Літаратурны музей Янкі Купалы паступілі новыя матэрыялы пра нараджэнне паэта. Сярод іх калекцыя газет, якія выходзілі ў 20-х гадах на тэрыторыі Беларусі і Польшчы. Яе перадаў музею член карэспандэнт Акадэміі навук СССР В. Баркоўскі. У іх надрукаваны вершы Янкі Купалы. Паступілі таксама дзяржаўна-выданыя твораў паэта і яго рэдакцыянага і асабістага аўтаграфам Грузініскі паэт А. Шаніда, які нядаўна наведаў Мінск, перадаў музею копіі некалькіх пісьмаў, напісаных яму Купалам. Яны адносяцца да 30-х гадоў.

Новыя матэрыялы ўвайдуць у экспазіцыю, прысвечаную 80-годдзю з дня нараджэння паэта. Да гэтай даты музей збірае таксама ўспаміны грамадскіх дзячюў і пісьменнікаў, якія блізка ведалі Янку Купала. Такія матэрыялы перадаў ўжо акадэмік Акадэміі навук БССР Ц. Гарбуноў, пісьменнікі П. Броўка, П. Глеба, В. Сасюра, А. Вялюгін, П. Тычына і некаторыя іншыя. На іх аснове выдываецца «Савецкі пісьтэр» выпусціць зборнік «Янка Купала ва ўспамінах сучаснікаў».

Мастак М. Гуціў. Тыраж 20 тыс. экз., стар. 628. Цана 1 руб. 20 кап.

Беларускія народныя песні. Том 2. Запіс В. Шырма. Мастак І. Славянскі. Тыраж 3 тыс. экз., стар. 432. Цана 1 руб. 7 кап.

Фота Я. Алхімовіча.

СУЧАСНАЯ НАРОДНАЯ ПАЗЭІЯ

Вусная народная паэзія як важная частка нацыянальнага мастацтва мае вялікае значэнне ў духоўным жыцці працоўных мас. Вывучаючы народную творчасць — значыць глыбей пранікаць у запавятыя мары і жаданні народа.

Вывучэнне беларускага фальклору мае вялікую гісторыю. Буйнейшыя зборнікі і даследаванні яго ў даяваляцыйны час былі Раманаў, Дабравольскі, Федаровіч, Шэйні, Пыліп, Карскі, Серпухотскі і інш.

Многія савецкія вучоныя гісторыкі, этнографы, літаратуразнаўцы, фальклорысты прывесцілі свае даследаванні беларускай народнай вусна-паэтычнай творчасці.

Шмат народных твораў сабраў і паэтычна апрацаваў Я. Колас, Я. Купала, Эм. Бадуля, К. Крапіва, А. Якімовіч.

Вельмі каштоўны зборнік беларускіх песень кампазітара М. Аладава, М. Чуркіна, народнага артыста СССР Р. Шырма і народнага артыста СССР Я. Цікошкага.

Але шмат твораў народнай беларускай паэзіі, якія ўзніклі раней і ўзнікаюць штодзень у наш час, яшчэ не запісаны, многія куткі нашай рэспублікі не вывучаны фальклорыстамі.

Каб запоўніць гэтыя прабеі і ахапіць фальклорнымі запісамі ўсе раёны БССР, Інстытут мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН БССР правёў конкурс на лепшага зборніка беларускага фальклору і народнага мелосу. Вынікі конкурсу паказалі, што сучасная народная паэзія жыве паўнакроўным жыццём, выдлучаючы глыбокай ідэянасцю, выключнай актуальнасцю і высокім майстэрствам.

Атрыманні ад уладальнікаў конкурсу фальклорныя матэрыялы сведчаць, што зараз асноўнымі жанрамі народнай творчасці з'яўляюцца частушкі, прыказкі, прымаўкі, песні. Менш поўна ў запісах нашых шматлікіх карэспандэнтаў прадстаўлены празаічныя жанры. Усёго даслана на конкурс звыш 8 000 тэкстаў.

У конкурсе прынялі ўдзел 118 рабочых, калгасніц, навукоўцаў супрацоўнікаў і літработнікаў, настаўнікаў, студэнтаў, вучняў і інш. У конкурсе ўдзельнічалі асобныя зборнікі, а таксама чатыры студэнцкія калектывы і дзве вучнёўскія групы.

Журі паставіла прасудзіць першую прэмію калектыву студэнтаў Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі. Пад кіраўніцтвам выкладчыка Л. Мухарнінскага гэты калектыв сабраў у розных раёнах Беларусі багаты і разнастайны матэрыял. Запісаныя даклады і на высокім навуковым узроўні песні даюць поўнае ўяўленне аб мелодычным багаці і нацыянальнай самабытнасці беларускага музыкальнага фальклору. Многія з запісаных мелодыў выдлучаюць высокі мастацкі якасці і панаіны зацікаўляюць выканаўцаў.

Другія прэміі атрымалі калектывы студэнтаў Брэскага педінстытута (кіраўнік дацэнт У. Калеснік) і Лядоўчын. Ледахоўч.

Музыкальны запіс Э. Ледахоўч разнастайны па жанравым складу

сваёй актыўна дапамагае супрацоўнікам Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору ў вывучэнні народнага мелосу. Яна — пастаянная карэспандэнтка Інстытута.

Ужо некалькі год даслае ў сектар фальклору Інстытута свае запісы А. Русіновіч (захоўвальная прэмія). Сярод атрыманых ад яго матэрыялаў ёсць змяшчаны творы часоў Вялікай Айчынай вайны.

Астатнім уладальнікам конкурсу дырэктарам і партарганізацыя Інстытута паслалі граматы і лісты з падзякай.

Конкурс далёкаму набліжэнню работы сектара фальклору да жыцця народа, павялічыў больш шырокаму перапыску з пісьменніцтвам. Фальклорныя матэрыялы даслаюцца і зараз, павялічваючыся.

Актыўным аўтарам фальклорнай справы шмат. Але іх трэба арганізавана і падтрымліваць. Некаторыя раённыя газеты сістэматычна рэзюмуюць фальклорныя выданні. Шматлікіх народных песень, частушак, прыказак збіраюць вучні на заданых радзкіх газетах «Пінер Беларусі». У газэце «Савецкая Беларусь» таксама ўжо з'явіўся ф

